

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/835/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113220651
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3113220651.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa O., zastúpeného H. proti odporcom 1/ H. 2/ N., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov M., zastúpeného H., o zaplatenie 2.343,75 Eur s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 21. júla 2015, č.k. 17C/380/2013-90, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku VI. o náhrade trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi zmeňuje tak, že navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania - trovy právneho zastúpenia v sume 185,54 eur, na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka H.. G. J., advokáta, so sídlom Y., Q. Y. X, číslo účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX, variabilný symbol: XXXXXXXX, do troch dní.

Navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania - trov právneho zastúpenia vo výške 16 eur, na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka H., č.ú.: XXXXXXXXXXX/XXXX, do troch dní.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa výrokom I. zaviazal odporcov 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi sumu 508,56 eur s 8,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.10.2014 do zaplatenia, výrokom II. konanie vo zvyšnej časti zamietol, výrokom III. nepriznal odporcom 1/ a 2/ náhradu trov konania a výrokom IV. nepriznal náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že tamojšiemu súdu bol dňa 13.08.2013 doručený návrh navrhovateľa zo dňa 05.08.2013, ktorým sa navrhovateľ proti odporcom domáhal, aby súd rozhodol o splnení povinnosti odporcov v 1. a 2. rade zaplatiť navrhovateľovi sumu 2.343,75 eur spolu s príslušenstvom, a to úrokom vo výške 13,88 % ročne zo sumy 2.174,64,56 eur od 05.11.2012 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 2.343,75 eur od 04.12.2012 do zaplatenia. Takisto si uplatnil aj právo na náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplynulo, že navrhovateľ dňa 19.11.2008 uzatvoril s odporcami Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, na základe ktorej poskytol odporcom bezúčelový úver v celkovej sume 100.000,- Sk, teda 3.319,39 eur. Medzi účastníkmi tejto zmluvy bolo dohodnuté, že odporcovia úver splatia v 60 mesačných splátkach vo výške 86,11 eur. Prvá splátka bola splatná dňa 15.02.2009. Termín konečnej splatnosti uvedený nebol. Ročná úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 13,88 %. RPMN bola uvedená vo výške 20,16 % a priemerná RPMN bola uvedená vo výške 22,21 %. Celkové náklady odporcov boli uvedené vo výške 1.913,30 eur. Odporcovia titulom splácania úveru zaplatili navrhovateľovi celkovo sumu 2.810,83 eur. Listom zo dňa 09.11.2012, označeným ako Výpoveď zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXX, navrhovateľ odporcov vyzval na zaplatenie dlžnej sumy dňom účinnosti výpovede. Z odôvodnenia rozhodnutia ďalej vyplýva, že dňa 30.09.2013 vstúpil do konania na stranu odporcov vedľajší účastník, Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ktorý bol v konaní zastúpený advokátom. Vstup vedľajšieho účastníka bol navrhovateľovi aj odporcom riadne oznámený. Dňa 31.10.2013 bolo súdu doručené podanie vedľajšieho účastníka,

obsahom ktorého bolo jeho vyjadrenie, ktorým namietal, že v zmluve o úvere absentujú zákonom požadované náležitosti, najmä údaj o konečnej splatnosti úveru, preto je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. Navrhol, aby súd vyhovel návrhu len v časti, ktorá predstavuje rozdiel medzi poskytnutými finančnými prostriedkami a tými, ktorí odporcovia vrátili. Súd prvého stupňa vo veci samej rozhodol tak, že návrh navrhovateľa v časti zamietol a v časti mu vyhovel. Dospel k záveru, že úverová zmluva, ktorú uzatvoril navrhovateľ s odporcami ako spotrebiteľmi, je spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 Občianskeho zákonníka. Na základe vyššie uvedených dôvodov súd prvého stupňa rozhodol o splnení povinnosti odporcov zaplatiť navrhovateľovi sumu 508,56 eur, ktorá pozostáva z peňažného rozdielu medzi tým, čo navrhovateľ odporcom poskytol pri zrušenej úverovej zmluve (3.319,39 eur) a tým, čo poskytli odporcovia navrhovateľovi splácaním úveru (2.810,83 eur). Odporcovia sa do omeškania so zaplatením tohto peňažného dlhu dostali dňa 22.10.2014, pretože podľa odstúpenia od zmluvy mali plniť dňom jeho doručenia (čo bolo dňa 21.10.2014), preto sú obaja spoločne a nerozdielne povinní zaplatiť navrhovateľovi aj úroky z omeškania vo výške 8,05 % ročne z dlžnej sumy od dňa vzniku omeškania. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, pretože navrhovateľ aj odporcovia boli v konaní čiastočne úspešní, pričom odporcovia boli v konaní úspešnejší ako navrhovateľ. Vzhľadom k tomu, že odporcovia si v konaní právo na náhradu trov konania neuplatnili a z obsahu spisu im žiadne trovy konania ani nevyplývajú, súd prvého stupňa odporcom náhradu trov konania nepriznal. Ďalej v odôvodnení uviedol, že v konaní vystupoval aj vedľajší účastník na strane odporcov a vzhľadom na celkovú väčšiu úspešnosť odporcov v konaní bolo potrebné rozhodnúť aj o práve vedľajšieho účastníka na náhradu trov konania. Súd prvého stupňa v odôvodnení dospel k záveru, že vedľajší účastník má rovnaké procesné práva a povinnosti ako účastník, pričom nie je zástupcom tohto účastníka, pretože koná iba za seba. Jeho procesné úkony sú tak iba jeho úkonmi, avšak tieto úkony majú v konaní rovnaké právne následky, ako keby ich uskutočnil účastník, na strane ktorého v konaní vystupuje. Zhrnúc vyššie uvedené platí, že ak má účastník právo na náhradu trov konania, také isté právo má aj vedľajší účastník. V danej veci, ak majú odporcovia právo na náhradu trov konania, má toto právo aj vedľajší účastník na ich strane. Ďalšou právnou otázkou, ktorou sa súd prvého stupňa zaoberal v súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka, bola otázka, či právne zastúpenie vedľajšieho účastníka, ktorý je združením na ochranu spotrebiteľa, je účelné. Túto skutočnosť musí pri rozhodovaní o trovách konania súd vždy posúdiť, pretože ním vznikajú trovy konania. Podstatou existencie vedľajšieho účastníka na strane odporcu je ochrana práv spotrebiteľov. Vedľajší účastník bol založený za týmto účelom a za týmto účelom aj existuje. Vedľajší účastník je zo svojej podstaty odborníkom na podporu a ochranu záujmov práv spotrebiteľa, ktorého ďalšie odborné zastupovanie nie je možné chápať ako účelné. Je samozrejmé, že relevantnú, skutočnú ochranu práv spotrebiteľov môže poskytovať len odborne vzdelaný personál, znalý všeobecne záväzných právnych predpisov a judikatúry súdov. Suplovať plnenie tejto úlohy udelením plnomocenstva advokátom v občianskom súdnom konaní sa preto súdu prvého stupňa javilo ako účelové. Podľa názoru súdu tak právne zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom v tomto konaní nebolo účelné. Súd prvého stupňa v odôvodnení ďalej uviedol, že uvedený názor súdu je v súlade aj s rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, čo vyplýva napr. z jeho uznesenia, sp. zn. 6 MCdo 9/2013 z 20.06.2014. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k obdobnému záveru, ktorý je aplikovateľný aj na toto konanie. Najvyšší súd v ňom okrem iného uviedol, že Občiansky súdny poriadok v ustanoveniach § 142 až § 150 ustanovuje pravidlá pre rozhodovanie súdu o náhrade trov konania. Pre všetky prípady rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada, podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva (teda nie všetky náklady majúce povahu trov konania). V prípade rozhodovania o náhrade trov konania pri plnom úspechu vo veci je táto zásada výslovne uvedená v § 142 ods. 1 O.s.p. Pojem „účelnosť“, použitý v tomto ustanovení, treba chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými. Pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či sa jedná skôr o zneužitie tohto práva na úkor protistrany (napr. zastúpenie v celkom banálnej veci, opakované zastúpenie v tzv. hromadných - skutkovo a právne takmer totožných veciach, alebo zrejma snaha zvýšiť náklady konania protistrane (v tejto súvislosti najvyšší súd poukázal aj na nález Ústavného súdu Českej republiky z 25.03.2014, sp. zn. I. ÚS 3819/13). Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou

v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 19.03.2014, sp. zn. 6 MCdo 5/2013 vyslovil záver, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde. Vedľajší účastník, zastúpený advokátom, hromadne vstúpil do skutkovo a vecne porovnateľných vecí, pričom v konaní urobil písomné vyjadrenie k žalobe (prakticky formulárové) aktualizované len o údaje k žalovanej pohľadávke. Za tejto situácie, ako aj s prihliadnutím na skutočnosť, že v tomto písomnom podaní zároveň uviedol, že súhlasí s rozhodnutím bez pojednávania, a že prípadného pojednávania sa on ani jeho zástupca nezúčastní a žiada konať a rozhodnúť v ich neprítomnosti, sa zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom vo veciach, ktoré spolu napĺňajú charakteristiku tzv. hromadných vecí, javí ako odporujúce rozumnosti, a teda ako zneužitie práva na právnu ochranu. To má za následok povinnosť súdov konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal právo. Vedľajší účastník by svoju úlohu, spočívajúcu v pomoci žalovaným v postavení spotrebiteľa, mohol efektívne splniť aj bez vynaloženia nadbytočných nákladov na právne zastupovanie v každej skutkovo a právne takmer totožnej veci. Záverom súd prvého stupňa uviedol, že pripúšťa, že zastúpenie združenia ako vedľajšieho účastníka v občianskom súdnom konaní advokátom nemusí byť v každom prípade neúčelné. Malo by však ísť o právne zložitejší prípad, kedy by ani personálne vybavenie združenia na ochranu spotrebiteľa nemuselo postačovať na riadne a plnohodnotné zastupovanie združenia. O takýto prípad však v prejednávanej veci nešlo. Ako je uvedené aj vyššie, pri rozhodovaní o náhrade trov konania musí súd vždy posúdiť aj účelnosť vzniknutých trov, pričom na tejto skutočnosti nič nemení právo účastníka, resp. vedľajšieho účastníka dať sa v konaní zastúpiť advokátom. S poukazom na uvedené súd prvého stupňa vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto uzneseniu vo výroku IV. o náhrade trov konania, vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi, podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník, ktorý žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov prizná náhradu trov prvostupňového konania vo výške 188,39 eur, ako i trovy odvolacieho konania vo výške 21,02 eur. Náhradu trov konania si uplatnil s prihliadnutím na pomer úspechu a neúspechu odporcov a vedľajšieho účastníka v konaní vo výške 56,6 % (78,3 % - 21,7 %). V odvolaní namietal, že v označenej veci súd prvého stupňa žalobu prevažne zamietol aj s poukazom na skutočnosť, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkový, na čo vedľajší účastník poukázal vo svojom vyjadrení zo dňa 29.10.2014, rovnako ako i na to, že v úverovej zmluve chýbajú zákonom požadované náležitosti. Vo vzťahu k nepriznaniu náhrady trov vedľajšiemu účastníkovi z dôvodu neúčelnosti uviedol, že žiadne zákonné ustanovenie nevyklučuje, aby sa odborne spôsobilý účastník nemohol dať v konaní zastupovať advokátom. Poukázal na to, že združenie nemusí byť odborníkom v danej problematike, nakoľko ho zakladajú laici, ktorí boli sami poškodení rôznymi praktikami dodávateľov. Nemožno od takýchto laikov očakávať odbornosť v práve procesnom, pričom na druhej strane stojí špecializovaná advokátska kancelária navrhovateľa. Vo vzťahu k tomu, že súd prvého stupňa vytykal vedľajšiemu účastníkovi formulárovosť a právnu nenáročnosť jeho podania, uviedol, že ich právna argumentácia bola len reakciou na nedôvodnú, formulárovú a typovú žalobu navrhovateľa. Poukázal na to, že argumentácia vedľajšieho účastníka viedla k prevažnému úspechu odporcov, v dôsledku čoho musia platiť nedôvodne uplatnenú pohľadávku. Uviedol, že postup vedľajšieho účastníka bol len reakciou na postup navrhovateľa, pričom v danej veci bolo potrebné preštudovať žalobu a prílohy, zhodnotiť právnu podstatu veci a náležite reagovať a svoje vyjadrenie, ktorým poukázal na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru považoval za náležité a účelné. Na podporu svojich tvrdení ohľadne nároku na náhradu trov konania poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky iných súdov (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, II. ÚS 56/05, II. ÚS 122/09, IV. ÚS 147/08), ako i početné súdne rozhodnutia iných súdov, napr. uznesenie Krajského súdu v Trenčíne, č.k. 6Co/235/2012-187, Krajského súdu v Žiline, č.k. 7Co/361/2012-188, Krajského súdu v Nitre, č.k. 9Co/172/2012-137, Krajského súdu v Košiciach, č.k. 9Co/104/2012-84 a ďalšie.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka uviedol, že súd v zmysle platných právnych predpisov prihliada ex offo na oslabenie nároku navrhovateľa voči spotrebiteľovi z dôvodu premlčania, resp. existencie inej zákonnej prekážky alebo zákonného dôvodu, ktoré bránia uplatniť, alebo priznať plnenie navrhovateľovi. Súd podľa jeho názoru rozhodol o nároku navrhovateľa aj bez

zapríčinenia vedľajšieho účastníka. Z uvedených dôvodov navrhol napadnutý výrok IV. rozsudku súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania v napadnutej časti (vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi) podľa § 212 ods. 1, § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka je dôvodné.

Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Súd prvého stupňa o trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov náhradu trov konania nepriznal, pretože pomoc právneho zástupcu z radov advokátov nepovažoval za účelné uplatnenie alebo bránenie práva z dôvodu, že už z podstaty združenia na ochranu spotrebiteľa vyplýva, že by malo byť schopné poskytovať právnu pomoc spotrebiteľom pri súdnych konaniach v nenáročných spotrebiteľských veciach samostatne.

Odvolací súd sa s týmto právnym názorom súdu prvého stupňa nestotožňuje. Podľa názoru odvolacieho súdu vedľajší účastník tak, ako ktorákoľvek iná fyzická alebo právnická osoba, má právo zvoliť si advokáta, ktorý ho zastupuje v konaní, v dôsledku čoho odvolací súd vedľajším účastníkom uplatnené trovy právneho zastúpenia považoval za účelne vynaložené. Toto jeho právo vyplýva aj z Ústavy Slovenskej republiky, článok 47, ods. 2.

Z uvedeného dôvodu odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku IV. o náhrade trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

V danej veci sa navrhovateľ podaným návrhom proti odporcom domáhal zaplatenia 2.343,75 eur s príslušenstvom. Navrhovateľ bol v konaní úspešný iba v časti 508,56 eur, čo v pomernom vyjadrení predstavuje úspech v časti 21,7 % a neúspech v časti 78,3 %. V prvostupňovom konaní boli teda úspešnejší odporcovia. Na strane odporcov z toho dôvodu vznikol nárok na náhradu vynaložených trov konania v pomernej časti 56,6 % (78,3% - 21,7%).

Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby bola vypočítaná podľa § 10 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, v platnom znení, z tarifnej hodnoty veci 2.343,75 eur a predstavuje sumu 101,25 eur za jeden úkon právnej služby.

Právny zástupca vedľajšieho účastníka v prvostupňovom konaní poskytol 3 úkony právnej služby, a to: 1/ príprava a prevzatie zastúpenia dňa 01.10.2013 (§ 14 ods. 1 písm. a/ citovanej vyhlášky), 2/ vyjadrenie k žalobnému návrhu zo dňa 31.10.2014 (§ 14 ods. 1 písm. b/ citovanej vyhlášky), 3/ vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa netýkajúce sa veci samej zo dňa 17.03.2015 (§ 13a ods. 2 písm. b/ citovanej vyhlášky), za ktoré mu patrí tarifná odmena v celkovej výške 253,13 eur (2 x 101,25 eur + 50,63 eur). Podľa ust. § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky patrí právnenému zástupcovi vedľajšieho účastníka aj náhrada výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 20,05 eur (7,81 eur + 8,04 eur + 4,20 eur). V konaní pred súdom prvého stupňa právny zástupca vedľajšieho účastníka na strane odporcov poskytol právne služby v hodnote 273,18 eur bez DPH.

Vzhľadom k čiastočnému úspechu na strane odporcov vznikol vedľajšiemu účastníkovi nárok na náhradu 56,6 % z účelne vynaložených trov konania, čo predstavuje sumu 154,62 eur bez DPH (273,18 eur x 56,6 %). Vzhľadom k tomu, že právny zástupca vedľajšieho účastníka je platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvýšila sa vypočítaná odmena advokáta o 20 % DPH, t. j. na sumu 185,54 eur. Náhrada trov konania vedľajšieho účastníka v prvostupňovom konaní teda pozostáva z náhrady trov právneho zastúpenia v celkovej výške 185,54 eur, vrátane DPH.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1, § 142 ods. 3, § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 16 eur. Predmetom odvolacieho konania bola suma 185,54 Eur, predstavujúca náhradu trov prvostupňového konania, a preto vedľajšiemu účastníkovi patrí náhrada trov odvolacieho konania, spočívajúca v odmene za právne zastúpenie podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 2 písm. b/, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., vypočítaná z tejto hodnoty za 1 úkon právnej pomoci 18,26 Eur, znížená na polovicu základnej sadzby, t. j. 9,13 Eur za podanie odvolania dňa 18.09.2015 + 1-ica režijného paušálu 4,20 Eur + 20 % DPH, t. j. 16 Eur.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.